

Papežova katecheze o neřestech a ctnostech: Pokora

V poslední katechezi o neřestech a ctnostech mluvil papež František o pokoře. Jako příklad dal Pannu Marii, která jako Matka Boží nikdy nechtěla být hlavní postavou.

22.05.2024

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Uzavíráme tento katechetický cyklus zamyšlením nad jednou ctností, která není součástí sedmera základních

ctností ani nepatří ke ctnostem teologálním, ale je základem křesťanského života. Touto ctností je pokora, jejímž zapřísáhlým protivníkem je pýcha. Zatímco nadutost a pýcha nadýmají lidské srdce a činí z nás zdánlivě více, než jsme, pokora vrací vše do správného rozměru: jsme úžasné, ale omezené bytosti s ctnostmi i chybami. Bible nám od počátku připomíná, že jsme prach a v prach se obrátíme (srov. Gn 3,19), slovo „pokorný“ (*humilis*, pozn. překl.) totiž pochází z výrazu *humus*, což znamená země. Přesto v lidském srdci často vznikají iluze o všemohoucnosti, které jsou tak nebezpečné! A to nás tolik zraňuje.

K tomu, abychom se zbavili pýchy, by stačilo velmi málo, stačilo by rozjímat nad hvězdnou oblohou, abychom znovu získali správnou míru, jak říká žalm: „Když vidím tvá nebesa, dílo tvých prstů, měsíc a hvězdy, které jsi upevnil, co je člověk,

že na něj pamatuješ, co je syn člověka, že se o něj staráš?“ (8,4-5) A moderní věda nám umožňuje rozšířit obzor mnohem dál a ještě více pocítit tajemství, které nás obklopuje a obývá.

Blaze lidem, kteří si toto vnímání vlastní nepatrnosti uchovávají v srdci: tito lidé jsou uchráněni ošklivé neřesti, arogance. Arogance... Ježíš ve svých blahoslavenstvích začíná právě od těchto nepatrných:

„Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království.“ (Mt 5,3) Je to první blahoslavenství, protože je základem těch, která následují: z tohoto vnitřního pocitu nepatrnosti totiž vyrůstá mírnost, milosrdenství, čistota srdce. Pokora je branou ke všem ctnostem.

Na prvních stránkách evangelií se pokora a chudoba ducha vždy zdají být zdrojem všeho. Andělovo zvěstování se neodehrává u bran

Jeruzaléma, ale v zapadlé galilejské vesnici, tak bezvýznamné, že lidé říkali: „Může z Nazareta vzejít něco dobrého?“ (Jan 1,46). Ale právě odtud se svět znovu rodí. Vyvolenou hrdinkou není malá královna, která vyrůstala hýčkána jako v bavlnce, ale neznámá dívka: Maria. Ona sama je první, kdo žasne, když jí anděl přináší Boží zvěst. A v jejím chvalozpěvu vyniká právě tento údiv: „Velebí má duše Pána a můj duch jásá v Bohu, mém Spasiteli, protože shlédl na svou nepatrnou služebnici.“ (Lk 1,46-48) Boha takříkajíc přitahuje Mariina malost, která je především vnitřní nepatrností. A také ho přitahuje naše malost, když tuto nepatrnost přijmeme.

Od této chvíle si Maria bude dávat pozor, aby nevystupovala na scéně. Jejím prvním rozhodnutím po evangelijním zvěstování je vydat se na pomoc, vydat se sloužit své

sestřenici. Pokorní lidé totiž nikdy nechtějí vycházet ze své skrytosti. Ježíš vždy zdůrazňuje, že blahoslavení jsou pokorní. Ani nejsvětější pravda Mariina života se nestává chloubou.

Můžeme si představit, že i Maria poznala těžké chvíle, dny, kdy její víra kráčela v temnotách. Nikdy však nezakolísala její pokora, která byla pevná jako skála. Toto bych chtěl zdůraznit. Pokora je ctností pevnou jako skála. Nepatrnost, kterou nám pokora propůjčuje – a zde pomysleme na Marii – se stává její nepřemožitelnou silou: je to ona, kdo zůstává u paty kříže, zatímco se hroutí iluze triumfujícího Mesiáše.

Bratři a sestry, pokora je vším. Právě ona nás zachraňuje před Zlým a před nebezpečím, že se staneme jeho komplici. Pokora je též zdrojem pokoje ve světě i v církvi. Kde není pokora, tam jsou války, rozmíšky,

rozdělení. Bůh nám dal příklad v Ježíši a Marii, kteří jsou naší spásou a naším štěstím. A právě pokora je cestou, cestou ke spáse.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

Libreria Editrice Vaticana /
Rome Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
papezova-katecheze-o-nerestech-a-
ctnostech-pokora/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/papezova-katecheze-o-nerestech-a-ctnostech-pokora/) (05.08.2025)